

No: 1840 – Menş e Adı

ORDU ÇAKILDAK FINDIĞ I

Tescil Ettiren

ORDU BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Bu coğrafi iş aret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 03.04.2024 tarihinden itibaren korunmak üzere 07.04.2026 tarihinde tescil edilmiştir.

Tescil No	: 1840
Tescil Tarihi	: 07.04.2026
Başvuru No	: C2024/000129
Başvuru Tarihi	: 03.04.2024
Coğrafi İşaretin Adı	: Ordu Çakıldak Fındığı
Ürün / Ürün Grubu	: Fındık / İşlenmiş ve işlenmemiş meyve ve sebzeler ile mantarlar
Coğrafi İşaretin Türü	: Menşe adı
Tescil Ettiren	: Ordu Büyükşehir Belediyesi
Tescil Ettirenin Adresi	: Şarkıye Mah. Atatürk Bulvarı 111 Altınordu ORDU
Coğrafi Sınır	: Ordu ili
Kullanım Biçimi	: Ordu Çakıldak Fındığı ibaresi ve menşe adı amblemi, ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün kendisi veya ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Ordu Çakıldak Fındığı ibaresi ve menşe adı amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Ordu Çakıldak Fındığı Latince tür adı *Corylus avellana L.-Corylus maxima* Mill. olan Ordu ilinde yaygın olarak yetiştirilen fındıktır.

Genellikle 4'lü çotanak oluşturur ve zurufları meyve boyunun 1,5 katı büyüklüktedir. Meyve kabuğu açık kahverengi renkte olup kolay kırılır. Tabla kısmı geniş, düz ve dışa nispeten bombe yapmıştır. İç meyve, kabuk içerisini iyice doldurur. Meyve etine yapışık, damarlı ve kalınca zarları bulunur. Meyve eti fildişi renkte, gevrek ve göbek boşluğu orta derecede büyüktür.

Ordu, Karadeniz'e paralel uzanan dağları ve kendine özgü coğrafi yapısıyla Karadeniz ikliminin tipik özelliklerini gösterir. Bu sayede Ordu ili, aşırı yüksek ve düşük sıcaklıkların nadiren görüldüğü mutedil bir iklim yapısına sahiptir. Her mevsim yağış alması, nem oranının yüksek olması ve sıcaklık dalgalanmalarının az olması Ordu Çakıldak Fındığının stres yaşamadan büyümesini sağlar. Ordu Çakıldak Fındığı genellikle orta ve yüksek rakımlarda yetiştirilir; bu rakımlar meyvenin gelişim süresini uzatır ve daha fazla besin birikimini sağlar, daha iri ve dolgun iç oluşumunu destekler. Bu şartlar Ordu Çakıldak Fındığına uzun ve stressiz bir beslenme dönemi sunarak fiziksel özellik bakımında kabuğunun ince ve iç dolgunluğunun yüksek; kimyasal özellik bakımından ise protein ve antioksidan içeriğinin yüksek olması üzerinde doğrudan etki eder. Ordu Çakıldak Fındığı, geç uyandığından ilkbaharın geç donlarından az zarar görür, iklim ve toprak koşullarına kolaylıkla uyum sağlar ve verimi yüksektir. Randımanı %45-60 ve yağ oranı %50-65'tür.

Tablo. Ordu Çakıldak Fındığının fenolik, morfolojik, pomolojik ve kimyasal özellikleri

Meyve özellikleri	En az	En çok
Kabuk kalınlığı (mm)	0,66	1,15
Kabuklu meyve uzunluğu (mm)	12,09	20,05
Kabuklu meyve genişliği (mm)	13,8	20
İç büyüklüğü (mm)	8,02	18,3
Meyve ağırlığı (g)	1,32	2,12
İç ağırlığı (g)	0,59	1,25
Göbek boşluğu (mm)	0,9	4,36
İç oranı (randıman) (%)	45	60
Boş meyve oranı (%)	3	6,37
Buruşuk iç oranı (%)	3,25	6,08
Çift iç oranı	0,13	0,53
Yağ oranı (%)	50	65
Liflilik	Az lifli	

Üretim Metodu:

Ordu Çakıldak Fındığı üretim aşamalarına aşağıda yer verilmiştir:

Tarla/Bahçe Tesisi:

Ordu Çakıldak Fındığı her arazide ekonomik olarak yetişmez. Fındık bahçesi kurulurken öncelikle bahçenin kurulacağı yerin iklim ve toprak özelliklerinin bilinmesi gerekir.

İklim ve Toprak İsteği:

Ordu Çakıldak Fındığı en uygun yıllık ortalama sıcaklığın 13-16 °C olduğu yörelerde yetişir. Ayrıca bu yörelerde en düşük sıcaklığın -8, -10 °C'yi ve en yüksek sıcaklığın ise 36-37 °C'yi geçmemesi gerekir. Yıllık yağış toplamının 700 mm'nin üstünde olması ve yağışın aylara dağılımının dengeli olması gerekir. Ordu Çakıldak Fındığı en iyi besin maddelerince zengin, tınlı-humuslu ve derin topraklarda gelişme gösterir.

Dikim:

Dikim için en uygun olan zaman Sonbahar aylarıdır. Kışı sert geçen yörelerde ve dikime geç kalınması halinde şubat-mart aylarında da dikim yapılabilir. Ordu Çakıldak Fındığı kök sürgünü oluşturan bir bitkidir. Belli kurallar dâhilinde üretimi bu sürgünlerle yapılmaktadır. Dikimde kullanılacak olan kök sürgünlerinde şu özellikler aranmalıdır:

- Ocakların güneş gören, pişkin, hastaliksız ve 1-2 yaşında olmaları,
- İyi teşekkül etmiş tomurcuklara sahip olmaları,
- Kök teşekkülü iyi olan ve ocak içerisine yakın olmayan yerlerde gelişme gösteren kök sürgünlerinin olması.

Bu özelliklere sahip kök sürgünleri seçildikten sonra köklere zarar vermeden çepin ile çıkarılmalıdır.

Alınan bu kök sürgünlerinde dikimden önce "Dikim Budaması" yapılmalıdır. Dikim budamasında yaralı ve zedelenmiş olan kökler sağlam doku noktasından kesilmeli, uzun olan kökler kısaltılmalıdır. Fidanlar yaklaşık 35-40 cm uzunluğunda ve bir göz üzerinden tırnak bırakılmadan, gözün ters istikametinden budama makası ile kesilmelidir. Hazırlanan bu fidanlar bekletilmeden daha önce hazırlanan dikim çukurlarına dikilmelidir.

Ordu Çakıldak Fındığı için kullanılan dikim sistemleri ocak dikim sistemi, çift dikim sistemi ve tek gövde dikim sistemi olarak sıralanabilir.

Sulama:

Fındık bitkisi, genellikle yaz aylarında daha fazla suya ihtiyaç duyar. Fakat meyve oluşumu döneminde suya olan talebi artar. Ortalama olarak ise bir sulama işlemi sırasında fındık bitkisine 10 ila 20 litre su verilir. Fındık fidanları dikildikten sonra köklerin yerleşmesi ve gelişmesi için düzenli sulanmalıdır. Bundan dolayı ilk 1-2 yıl boyunca sık sulama yapılmalıdır. Ancak ilk süreçte toprak nemli tutulmalı ama aşırı sulamadan da kaçınılmalıdır. Hasat ve dinlenme dönemlerinde ise sulama miktarı aylara göre değişebilir. İlk yıllarda düzenli ve yeterli sulama gerektirir. Meyvenin oluştuğu ve hasat dönemde ise daha fazla suya ihtiyaç duyar. Buna rağmen yaz aylarında sulama sıklığı artar. Bunun için bitkiler haftada bir veya 7-10 günde bir sulanmalıdır. Dinlenme döneminde daha az suya ihtiyaç duyar.

Ordu Çakıldak Fındığı için kullanılan sulama yöntemleri damlama sulama yöntemi, yağmurlama sulama yöntemi ve çizgi sulama yöntemidir.

Gübreleme:

Ordu Çakıldak Fındığı üretiminde belirtilen aylara göre dikkat edilmesi gereken hususlar şunlardır:

- Kireç kasım-aralık aylarında kullanılabilir.
- Aralık, ocak, şubat aylarında, ahır gübresi, fosforlu ve potasyumlu gübreler kullanılabilir.
- Azotlu gübrelerin tavsiye edilen miktarının yarısı bu ay içinde kullanılır.
- Mayıs ayının ortasından itibaren önerilen azotlu gübrenin ikinci yarısı kullanılabilir.
- Kök sürgünü (ışkın) temizliği yapılabilir.

Zirai Mücadele:

Ocak ve şubat aylarında kozalak akarlarının oluşturduğu kozalaklar toplanıp bahçe içinde yığınlar halinde bırakılabilir; diğer zararlılarla bulaşık dallar kesilip yakılabilir. Virgül kabuklu bitine karşı ilaçlı mücadele yapılabilir. Fındık zararlılarına karşı mekanik mücadele yapılır.

Mart ve nisan aylarında tomurcuklar patlamadan önce olmak şartıyla virgül kabuklu biti mücadelesi yapılabilir (önceki aylarda yapılmamış ise). Tomurcuklar patlamaya başlarken bakteriyel yanıklık hastalığına karşı ilaçlama yapılabilir. Ay sonuna doğru fındık gal sineğine karşı (ilk ilaçlamadan 20 gün sonra ikinci ilaçlama yapılmalı) ve fındık yaprak delenine karşı ilaçlama yapılabilir. Bu ayda hava sıcaklığı 18–20 °C'ye ulaştığında bahçelerde yeni dalkıran galerileri tespit edilirse bu zararlıya karşı bir ilaçlama yapılmalıdır. Bu süreçte yabancı ot mücadelesine başlanabilir.

Mayıs ayında meyveler mercimek iriliğini (3-4 mm) alınca fındık kurduna karşı ilaçlama (bahçede fındık yeşil kokarcası da varsa her iki zararlıya karşı etkili ilaçlar kullanılmalı) yapılabilir. Yabancı ot mücadelesine devam edilebilir. Bu ayın ortasından itibaren önerilen azotlu gübrenin ikinci yarısı kullanılabilir. Kök sürgünü (ışkın) temizliği yapılabilir. Fındık teke böceği (uçkurutan)'ne karşı mücadele yapılabilir.

Haziran ayında Amerikan beyaz kelebeğine karşı mücadele yapılabilir. Ay sonunda fındık koşnillerine karşı ilaçlama yapılabilir. Dalkıran mücadelesi için bahçelere kitlesel tuzakları asılmalı; haftalık tuzak kontrolleri yapılarak tuzaklardaki çekiciler yenilenmelidir; yakalanan ergin sayısında ani bir yükseliş görüldüğünde bir ilaçlama yapılmalı (bu dönem yaklaşık haziran sonu temmuz başına denk gelir); ilacın etki süresine bağlı olarak ikinci ilaçlama gerekebilir. Yabancı ot mücadelesi yapılabilir.

Temmuz ayında bahçelerdeki yoğunluk durumuna göre fındık yeşil kokarcasına karşı bir ilaçlama yapılabilir. Dalkırana karşı yapılan ilaçlamanın etki süresi dikkate alınarak ikinci bir ilaçlama yapılabilir. Kitlesel tuzakların kontrolüne devam edilir. Yabancı ot mücadelesine devam edilir. Analiz için yaprak örneklerinin bu ayın ikinci yarısında alınması gerekir. Toprak örnekleri ise bu dönemden aralık ayı sonuna kadar olan dönemde alınabilir.

Hasat:

Ağustos ayında fındık hasadına başlanır. Hasat edilen ürünün harman ve kurutma işlemleri yapılır. Hasadın bittiği bahçelerde fındık filiz güvesine karşı ilaçlama yapılabilir. Ay sonunda bakteriyel yanıklığa karşı ilk ilaçlama yapılabilir. Analiz için toprak örnekleri alınabilir. Eylül ayında Hasat ve harman işlemlerine devam edilir. Bir önceki ay yapılmamış ise fındık filiz güvesine karşı bir ilaçlama ve bakteriyel yanıklığa karşı ilk ilaçlama yapılabilir. Mayıs böceğine karşı toprak ilaçlaması yapılabilir. Budama ve kök sürgünleri temizliği yapılabilir. Analiz için toprak örnekleri alınabilir.

Depolama ve Muhafaza Koşulları:

Hasat edildikten sonra en fazla %12 nem içerene kadar kurutulan kabuklu fındıklar ya pazara götürülüp satılmakta ya da üretici tarafından ihtiyacına göre bir süre evlerinin bir köşesinde veya bir depoda bekletilir. Depo olarak kullanılacak olan yer serin, kuru ve havalanabilir nitelikte olmalıdır. Bu şartlarda fındık en fazla 1 yıl özelliğini kaybetmeden muhafaza edilebilir. Sıcaklığın yükselmesi acılaşmaya, nispi nem oranının artması da küflenmeye yol açabilir. Fındık kesinlikle havanın nispi rutubetinden etkilenerek şekilde açık depolarda muhafaza edilmemelidir. Özellikle fındıkların jüt çuvallarda veya dökme olarak bekletildiği depoların şu özellikleri taşıması gerekir.

Havalandırılmalarının yapılabilmesi için karşılıklı penceresinin olması ve bu pencerelerin uçucu depo zararlılarının girişlerine engel olacak şekilde ince tel ızgaralarla kaplı olması,

- Sıcaklığın 15-20 °C'yi aşmaması ve genelde serin olması,
- Herhangi bir duvarının toprakla temas etmemesi,
- Kapı altlarının fare girişlerine engel olacak şekilde kapanabilmesi,
- İçlerinden gerek temiz gerekse pis su borularının geçmemesi,
- Çatılarının aşırı sıcak ve soğuğu geçirmemesi,
- Çatı sundurmalarının deponun yan duvarlarının yağın yağmurlardan ıslanıp nemi içeri vermeyecek şekilde yapılmış olması,
- İç ve dış duvarının sıvalı olması gerekir.

Ordu Çakıldak Fındığının uzun süre muhafazası için soğuk hava depoları kullanılır. Depo sıcaklığı 2-4 °C, nispi nemi de %55-60 olmalıdır. Zamanından önce hasat edilmiş, iyi kurutulmamış ve fazla nemli fındıkların

muhafazası güç olup bunlarda muhafaza esnasında küflenme, acılaşıma, kızışma olur. Çünkü böyle fındıklarda depolama sırasında yağlar değişikliğe uğrayarak oleik, palmitik ve stearik serbest yağ asitleri oluşturur ve sonuçta acılaşıma meydana gelir. Ayrıca erken toplama, hatalı harmanlama ve uygun olmayan depolama koşulları aflatoksin oluşumuna da neden olabilir. Fındıklar pazara kabuklu veya iç fındık halinde sunulurlar. Türkiye, dış pazarlara nispeten uzak olduğu için, fındık ihracatımız daha çok iç fındık olarak yapılır. Bunun için satılacak fındıklar boylanarak, kırma değirmenlerinde kabukları kırılır. İç fındıklar tekrar boylanarak pazarlanır, ihraç edilecek fındıklar TSE standartlarına göre hazırlanır.

Üretim bölgelerinde Ordu Çakıldak Fındığı, genellikle adi depolarda 15°C ile 20°C sıcaklık koşullarında depolanır. Bu depoların sıcaklık ve bağıl nemleri, yörenin iklim özelliğine göre değişmekte ve fındık depolanması için gerekli olan uygun düzeylerde tutulmamaktadır. Sonuçta, depolanan fındığın niteliği belirli bir sürede bozularak satış değerini kaybedebilir. Hasattan sonra fındığın, niteliği bozulmadan uzun süre depolanabilmesi için sıcaklık, bağıl nem, havalandırma miktarı kontrollü depolarda saklanmalıdır. . Fındıklar, iyice kurutulduktan sonra hava geçirmeyecek şekilde kapatılan plastik torbalara konularak adi depolarda kalite bozulmadan uzunca bir süre depolanabilir.

Piyasaya Arz:

Ordu Çakıldak Fındığı; kabuklu, kabuksuz (çiğ iç), beyazlatılmış, kavrulmuş, tuzlanmış, kıyılmış veya fındık unu halinde ürüne işlenir. Gıda ile temasa uygun ambalajlarda piyasaya sunulur.

Denetleme:

Denetimler; Ordu Büyükşehir Belediyesi koordinatörlüğünde; Ordu İl Tarım ve Orman Müdürlüğünden ve Ordu Büyükşehir Belediyesinden konuda uzman kişilerin katılımıyla 3 kişiden oluşan denetim mercii tarafından yapılır. Denetimler düzenli olarak yılda bir defa, ayrıca gerekli görülmesi ve şikâyet halinde ise her zaman gerçekleştirilir.

Denetim mercii tarafından; Ordu Çakıldak Fındığı üretiminde kullanılan fındık çeşidinin uygunluğu, üretim metoduna uygunluk ile Ordu Çakıldak Fındığı ibaresinin ve menşe adı ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.